

AKTUALITĀTES TIESĪBU AKTOS

(01.04.2023. - 30.04.2023.)

SATURS

- ▶ Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumos Nr. 78 «Dabaszāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi»
- ▶ Grozījumi Autortiesību likumā
- ▶ Grozījumi likumā «Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā»
- ▶ Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 13. novembra noteikumos Nr. 705 «Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kreditēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem»
- ▶ Grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 2. jūlija noteikumos Nr. 364 «Noteikumi par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību ar bezmantinieku mantu»
- ▶ Grozījumi likumā «Par valsts noslēpumu»
- ▶ Grozījumi Imigrācijas likumā
- ▶ Grozījumi Krimināllikumā

GROZĪJUMI MINISTRU KABINETA 2017. GADA 7. FEBRUĀRA NOTEIKUMOS NR. 78 «DABASGĀZES TIRDZNICĪBAS UN LIETOŠANAS NOTEIKUMI»

PIEEJAMI [ŠEIT](#):

- ▶ 2023. gada 4. aprīlī Ministru kabinets pieņēma grozījumus dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumos. Tas tika darīts, balstoties uz Enerģētikas likumā sniegto deleģējumu Ministru kabinetam noteikt universālā pakalpojuma piedāvājuma nosacījumus, formu, dabasgāzes tirgus dalībnieku tiesības un pienākumus, sakarā ar to, ka no 2023. gada 1. maija notiek dabas gāzes tirgus pilnīga atvēršana, mājtsaimniecību lietotājiem gūstot iespēju izvēlēties savu dabasgāzes tirgotāju.
- ▶ Tiek noteikts, ka maksu par dabasgāzes tirdzniecības līguma grozījumiem vai pirmstermiņa izbeigšanu var piemērot tikai pirmajos divos tirdzniecības perioda gados, ja kopējais dabasgāzes tirdzniecības līgums pārsniedz divu gadu periodu.
- ▶ Līdz ar grozījumiem ir noteikta tiesība mājtsaimniecības lietotājam vienpusēji izbeigt līgumu, nemaksājot pirmstermiņa līguma izbeigšanas samaksu, ja tirdzniecības līguma pirmo divu gadu periodā dabasgāzes tirgotājs maina līguma noteikumus.
- ▶ Attiecībā uz mājtsaimniecību lietotājiem, kuri nebūs noslēguši jaunu līgumu ar kādu no dabasgāzes tirgotājiem, tiks piemērots īstermiņa risinājums, proti, pēdējā garantētā piegāde, kas nepārsniegs 6 mēnešu laika periodu. Grozījumu ietvaros ir noteikti arī pēdējās garantētās piegādes cenu ierobežojoši kritēriji, lai izvairītos no mājtsaimniecību lietotāju rēķinu nepamatotas sadārdzināšanas.
- ▶ Grozījumi stājas spēkā 2023. gada 1. maijā.

GROZĪJUMI AUTORTIESĪBU LIKUMĀ

PIEEJAMI [ŠEIT](#):

- ▶ Saeima 23. martā pieņēma grozījumus Autortiesību likumā, kuri tika izsludināti 4. aprīlī un spēkā stājās 5. aprīlī.
- ▶ Attiecīgie grozījumi veikti, lai kopumā uzlabotu autortiesību aizsardzību digitālajā vienotajā tirgū, līdz ar grozījumiem pārņemot arī divas Eiropas Savienības direktīvas.
- ▶ Grozījumi cita starpā ietekmē tādus aspektus kā atvieglota autoru darbu un blakus tiesību licencēšana raidorganizāciju sniegto tiešsaistes papildinošo pakalpojumu ietvaros, kā arī digitālajai videi specifiski pielāgoti autortiesību ierobežojumi.
- ▶ Jaunā likuma redakcija nosaka arī regulējumu gadījumiem, kad autortiesību jautājumi nonāk saskarsmē ar automatizētiem analītiskiem paņēmieniem, kuri strauji gūst popularitāti un attīstās mūsdienu digitālajā ikdienā.
- ▶ Līdz ar šā likuma grozījumiem, nepieciešamie grozījumi tika veikti arī saistītajos likumos.

GROZĪJUMI LIKUMĀ «PAR DARBINIEKU AIZSARDZĪBU DARBA DEVĒJA MAKSĀTNESPĒJAS GADĪJUMĀ»

PIEEJAMI [ŠEIT](#):

- ▶ Saeima 23. martā pieņēma grozījumus likumā "Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā", kuri tika izsludināti 4. aprīlī un spēkā stājās 5. aprīlī.
- ▶ Grozījumi veikti, lai precizētu esošā regulējuma nianse attiecībā uz darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā, kur īpašus aizsardzības noteikumus un juridiskos instrumentus nosaka Eiropas Savienības direktīvas.
- ▶ Veicot attiecīgos grozījumus, ir paplašināts darbinieku aizsardzības tvērums arī gadījumos, kad maksātnespējīgais darba devējs ir fiziska persona.
- ▶ Tāpat cita starpā ir precizēts, ka apmierināmi no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem ir tādi prasījumi, kas izriet no Darba likuma 112. panta (atlaišanas pabalsts). Tiek skaidrota arī darbinieku tiesiskā aizsardzība gadījumos, kad juridiskās personas maksātnespējas process ir mainīts uz tiesiskās aizsardzības procesu, kas vēlāk izbeigts un no jauna atsācies maksātnespējas process.
- ▶ Līdz ar grozījumiem veiktas arī citas procesuāla rakstura izmaiņas, piemēram, iestādes lēmuma par naudas līdzekļu piešķiršanu darbiniekam termiņa noteikšana, salāgojot to ar Administratīvā procesa likumu.

GROZĪJUMI MINISTRU KABINETA 2018. GADA 13. NOVEMBRA NOTEIKUMOS NR. 705 «NOTEIKUMI PAR NOZIEDŽĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS UN TERORISMA FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAS PRASĪBĀM PATĒRĒTĀJA KREDITĒŠANAS UN PARĀDA ATGŪŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM»

PIEEJAMI [ŠEIT](#):

- ▶ Ministru kabinets 18. aprīlī pieņēma grozījumus Ministru kabineta 2018. gada 13. novembra noteikumos Nr. 705 "Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kreditēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem" ar mērķi veicināt uz riska novērtējumu balstītu kreditēšanas pakalpojumu funkcionēšanu.
- ▶ Līdz ar grozījumiem, tiek nodrošināta nacionālo tiesību atbilstība gan laika gaitā grozītajiem atbilstošās tiesību nozares saistītajiem normatīvajiem aktiem, gan arī Eiropas Savienības tiesībām.
- ▶ Ar grozījumiem tiek noteikts pienākums kredīta devējam izvērtēt klienta risku pazeminošas un paaugstinošas pazīmes, tādējādi efektīvāk identificējot riska gadījumus.
- ▶ Papildus tiek aizstāts termins "netipiska uzvedība" ar terminu "netipiska darbība", lai paplašinātu ģenerālklauzulas piemērošanas tvērumu, kā arī norādīts identificēto risku uzskaitījums, palīdzot kredīta devējiem veikt attiecīgu individuālu izvērtējumu katra klienta atsevišķā situācijā.
- ▶ Grozījumi spēkā stājās 2023. gada 1. jūnijā.

GROZĪJUMI MINISTRU KABINETA 2013. GADA 2. JŪLIJA NOTEIKUMOS NR. 364 «NOTEIKUMI PAR ZVĒRINĀTA TIESU IZPILDĪTĀJA RĪCĪBU AR BEZMANTINIEKU MANTU»

PIEEJAMI ŠEIT:

- ▶ Ministru kabinets 18. aprīlī pieņēma grozījumus Ministru kabineta 2013. gada 2. jūlija noteikumos Nr. 364 "Noteikumi par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību ar bezmantinieku mantu". Līdz ar šiem grozījumiem atbilstoši 2022. gada 13. oktobra grozījumiem Civillikumā, kas paredz, ka valsts vai pašvaldība atzīst likumā noteiktā kārtībā atzītus parādus, izveidots normatīvais regulējums tiesu izpildītājiem, kādā veidā atzīt kreditoru pretenzijas.
- ▶ Ar grozījumiem izstrādātas kumulatīvas pazīmes, pēc kurām tiesu izpildītājs veic kreditoru pretenziju pamatotības izvērtējumu, tāpat ir noteikts, ka tiesu izpildītājs neveic kreditora pretenziju izvērtējumu, kamēr kreditors nav iemaksājis tiesu izpildītāja depozīta kontā amata atlīdzību.
- ▶ Procesuālās skaidrības dēļ ir noteikts, ka, pat ja bezmantinieku mantas atrodas dažādās tiesu izpildītāju iecirkņu piekritības zonās, pieteikto kreditoru pretenziju pamatotību tāpat izvērtēs viens zvērināts tiesu izpildītājs, kurš ievēdis lietu par bezmantinieku mantu.
- ▶ Tāpat līdzās vēl citiem grozījumiem, tiek precizēta rīcība gadījumos, kad bezmantinieku mantā ietilpst īpašums, kas nav reģistrēts zemesgrāmatā.
- ▶ Grozījumi spēkā stājās 2023. gada 21. aprīlī.

GROZĪJUMI LIKUMĀ «PAR VALSTS NOSLĒPUMU»

PIEEJAMI ŠEIT:

- ▶ Saeima 20. aprīlī pieņēma grozījumus likumā "Par valsts noslēpumu", vienlaicīgi grozot arī normatīvi saistīto Informācijas atklātības likumu.
- ▶ Grozījumi veikti pēc valsts drošības iestāžu ieteikuma un Eiropas Savienības dalībvalstu pieredzes ar mērķi šā brīža ģeopolitiskajos apstākļos nodrošināt pastiprinātu aizsardzību informācijai, kas atrodas valsts iestāžu rīcībā.
- ▶ Līdz ar grozījumiem tiek noteikts, ka "informācija dienesta vajadzībām" kļūst par ceturto valsts noslēpuma slepenības pakāpi.
- ▶ Atbilstoši likumam par informāciju dienesta vajadzībām atzīstama tāda iestādes vadītāja noteikta informācija, kura saistīta ar iestādes funkciju izpildi, paredzēta iestādes pamatdarbības nodrošināšanai un kuras nozaudēšana vai nelikumīga izpaušana var apdraudēt valsts intereses, tai skaitā valsts drošību, nozares drošību vai iestādes drošību. Personas iepazīties ar attiecīgo informāciju varēs, ja pēc pieprasījuma tiks saņemta atļauja izsniegt informāciju dienesta vajadzībām.
- ▶ Gadījumā, ja persona ir saņēmusi atteikumu tai izsniegt "informāciju dienesta vajadzībām", tad tā šo atteikumu var apstrīdēt un pārsūdzēt Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā.
- ▶ Grozījumi spēkā stājās 2023. gada 1. maijā.

GROZĪJUMI IMIGRĀCIJAS LIKUMĀ

PIEEJAMI ŠEIT

- ▶ 2023. gada 5. aprīlī tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā, kas stājās spēkā 2023. gada 20. aprīlī.
- ▶ Ar šiem grozījumiem tika veiktas izmaiņas Imigrācijas likuma pārejas noteikumos attiecībā uz Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri ir saņēmuši pastāvīgo uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā kā bijušie Latvijas pilsoņi vai nepilsoņi pirms Krievijas Federācijas pilsonības iegūšanas. Ar grozījumiem precizēti termiņi, līdz kuram šī uzturēšanās atļauja ir derīga:
 1. 2023. gada 1. septembrim, ja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē līdz šim datumam netiks saņemti nepieciešamie dokumenti Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai;
 2. 2023. gada 31. decembrim personai, kurai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai ir nepieciešams apliecinājums par valsts valodas apguvi, ja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē līdz 2023. gada 1. septembrim tiks saņemta informācija par to, ka šī persona līdz 2023. gada 1. septembrim vismaz vienu reizi ir kārtojusi valsts valodas prasmes pārbaudi un šai personai noteikta atkārtota valsts valodas prasmes pārbaudes kārtošana līdz 2023. gada 30. novembrim, bet Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē līdz 2023. gada 31. decembrim nav saņemti nepieciešamie dokumenti Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai;
 3. galīgā nolēmuma spēkā stāšanās dienai lietā par Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanu, ja persona iesniegusi nepieciešamos dokumentus šā statusa pieprasīšanai.
- ▶ Tāpat ar grozījumiem tiek noteikts, ka nepieciešamos dokumentus un pieteikumu Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde izskata viena gada laikā no pieteikuma saņemšanas. Papildus tiek noteikts, ka pieteikuma apstrādei piemērojama zemākā valsts nodeva par attiecīgo dokumentu izskatīšanu.
- ▶ Par pietiekamu iztikas nodrošinājumu, kas nepieciešams, lai persona varētu pieprasīt Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijas Republikā, tiek uzskatīta arī personai piešķirtā pensija.
- ▶ Informāciju par pastāvīgās uzturēšanās atļaujas derīgumu Fizisko personu reģistrā aktualizēs 10 darbdienu laikā no attiecīgā derīguma termiņa iestāšanās dienas.

GROZĪJUMI KRIMINĀLLIKUMĀ

PIEEJAMI ŠEIT:

- ▶ 2023. gada 23. martā tika pieņemti grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, ar tiem tika noteikts, ka turpmāk pašnodarbinātām personām vairs nebūs jāveic iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumi no saimnieciskās darbības.
- ▶ Tāpat ir noteikts, ka gadījumā, ja saimnieciskās darbības veicējs ir jau samaksājis avansa maksājumu par iedzīvotāju ienākuma nodokli, tad avansa maksājums tiks uzskaitīts vienotajā nodokļu sistēmā kā nodokļu pārmaksa, ja tā netiks izmantota, lai nosegtu kādu citu nodokļu maksājumu.
- ▶ Attiecīgi tiek noteikts, ja pašnodarbinātās personas nav veikušas avansa maksājumu par iedzīvotāju ienākuma nodokli, tad par šāda maksājuma neveikšanu netiek aprēķināta nokavējuma nauda.
- ▶ Jaunie grozījumi stimulēs saimnieciskās darbības attīstību, ļaujot saimnieciskās darbības veicējam efektīvāk pārvaldīt savus resursus.
- ▶ Šie grozījumi stājas spēkā 2023. gada 25. martā.

Lai uzzinātu, kā mēs varam palīdzēt Jūsu biznesam, aicinām sazināties ar mūsu ekspertu komandu, kura izstrādās Jūsu biznesa vajadzībām piemērotāko un efektīvāko risinājumu!

KONTAKTI SAZIŅAI

AGRITA VINDAČA

Vecākā juriste

agrita.vindaca@bdo.lv

Šī publikācija ir rūpīgi sagatavota, tomēr tā ir uzrakstīta vispārīgi, un tā ir jāuztver kā vispārīgs informatīvs materiāls, kas nav attiecināms uz nevienu konkrētu situāciju. Šo publikāciju nedrīkst lietot vai atsaukties uz to, lai vērtētu konkrētas situācijas, un jums nevajadzētu rīkoties saskaņā ar šajā publikācijā ietverto informāciju, neiegūstot iepriekšēju profesionālu konsultāciju.

© Visas autortiesības pieder ZAB BDO Law. Visas tiesības aizsargātas.